

Miquel Reverté

Edward Carter

REDACCIÓ

Nascut a la Ràpita el 1966, Miquel Reverté és llicenciat en Filologia Hispànica per la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona. La seva obra combina perfectament la història i un realisme màgic que fa de la seva lectura un viatge apassionant. La seva novel·la Cròniques d'una mar desapareguda va guanyar fa dos anys el XVIIè premi Nostromo de literatura marítima i la crítica l'ha assenyalada com una de les millors obres publicades a principis de l'actual segle.

Més Ebre: El maig de 2010 publicaves *Del roig de la memòria*, on situes l'acció a la Tortosa de principis del segle XX. Ara, acabes de guanyar l'última edició del Vila d'Ascó amb una obra ambientada novament a Tortosa, *Defenseu-nos en la batalla*, en aquest cas, a principis del segle XXI. Què tenen en comú les dues novel·les?

Miquel Reverté: Bé, d'entrada, com bé has assenyalat la situació geogràfica. Totes dues estan ambientades a Tortosa. Després, l'altra gran coincidència és la temàtica. Són dues novel·les de caire policíac, d'intriga, on hi ha un assassí en sèrie que recorre la ciutat, també que, a les dues novel·les, hi ha un policia vingut de fora, la qual cosa suposa una visió diferent, crec, de Tortosa i finalment, també apuntaria que, en la part estructural, hi ha una veu en off, que és la veu de l'assassí, que em permet justificar i explicar al lector el perquè dels crims i dels actes de l'assassí.

ME: Quin és l'atractiu de Tortosa per a què situes dues novel·les negres en dos començaments de segle?

MR: Sempre he estat un enamorat de la literatura policíaca, de jove vaig lle-

gir molt Agatha Christie, a la primera de les obres d'aquest tipus. Del roig de la memòria, volia demostrar-me que era capaç d'escriure una obra d'aquestes característiques i, quan vaig posar-me a treballar, vaig introduir un component històric important. Naturalment, per a fer-la més creïble havia de situar l'acció en una població gran, Tortosa és la ciutat més gran de les Terres de l'Ebre i la que, històricament, dona més joc. En certa forma, a *Defenseu-nos en la batalla*, la justificació és semblant. Tortosa pot absorbir millor certs raonaments i ofereix més possibilitats d'introduir certs elements que, a d'altres poblacions, es farien més difícils d'entendre. No descarto, però, tornar algun dia a una altra obra d'aquestes característiques i ambientar-la en un lloc més reduït. Seria un altre repte. Quant al començament de segle, també és un període que té el seu atractiu i té una càrrega que justifica millor les coses que passen a les obres.

ME: Una de les teves anteriors novel·les, *Cròniques d'una mar desapareguda*, està situada a la Ràpita de les dècades dels 50 i 60 del segle passat. Justament, el passat, et dona més joc a l'hora de situar els teus personatges?

MR: Naturalment, a mi i a moltíssima gent. Un percentatge extraordinari de novel·les que s'escriuen tenen la seva part històrica. El que cal distingir és aquelles obres que pretenen explicar o justificar certes coses de la història, que, entenc, serien les novel·les històriques i que no poden sortir-se'n molt d'un guió ja establert i d'altres que, viuen en aquella història, però que no pretenen justificar res d'allà, sinó simplement explicar una història. El primer cas serien les novel·les històriques. A mi, no m'interessen les novel·les històriques, en aquest sentit, quan et poses a escriure, de vegades, els fets o uns personatges et poden dur a un terreny diferent i molt més atractiu, i això és el

que més m'agrada.

ME: Així, per exemple, quan vas retratar a Carles III a *La raó de les raons*, on dissecacions el pensament humà de la Il·lustració, i a Picasso a *Horta de Sant Joan* i l'evolució de la pintura des del cubisme, fins quin punt la història t'interessa...

MR: És el que t'explicava, aquestes dues obres serien dos bons exemples. A *La raó de les raons* s'explica el que va significar la Il·lustració, però el que acaba passant és que, malgrat els raonaments que tenen a veure amb la raó i les seves coses, el personatge principal acaba deixant-se dur per l'instint més animal que portem a dins i acaba matant un home. I en el cas de Picasso, una de les meves primeres obres, el que m'interessava és la figura d'un artista en un lloc perdut per al seu gran món, un artista que acaba sent un simple home en un lloc tan paradisiac com *Horta de Sant Joan* i que acaba sent allà, malgrat el seu geni, un simple ésser humà, un més entre tota una geografia que l'acabarà ajudant en el seu camí artístic, malgrat tot.

ME: Tornem a la literatura policíaca, els gravíssims

problemes que actualment afronta la Humanitat, poden influir per a què la novel·la negra tingui un acusat protagonisme en la literatura actual al tractar-se d'un reflex de la mateixa societat?

MR: Naturalment, la literatura d'aquest tipus, des de fa molts d'anys sempre s'ha considerat la millor per reconèixer l'estat d'una societat. A *Defenseu-nos en la batalla* un dels principals problemes que es planteja és el de que, en nom de la religió, es pugui arribar a matar algú. La religió és una creença que té com a punt fonamental el fet d'estimar. A totes les religions, es mana estimar la resta de gent, malgrat les seves condicions i els seus orígens i, malgrat la seva pròpia religió. És incomprendible, tanmateix, el que la religió pot acabar ocasionant, però és una realitat molt crua i terrible. Una cosa que ens hauria de donar uns valors per ser més humans, ens fa més terribles, si es duu a certs extrems.

ME: Creus que a les Terres de l'Ebre hi ha, actualment, una violència soterrada?

MR: Sens dubte, on hi ha problemes, i aquí els hi ha,

hi ha sempre una cosa que es cou i que, en qualsevol moment, pot esclatar. Som una zona de risc, per exemple, tenim nuclears a la vora, teníem un Castor a tocar, tenim un riu cada cop més sec que volen acabar d'assecar, són coses properes i pròpies del terreny, per no parlar de les coses que passen a totes bandes, l'atur, la precarietat dels joves, la immigració, l'ensenyament... La gent és sensible, encara que no ho sembli, i, a cops, una simple espurneta...

ME: La publicació de *Defenseu-nos en la batalla* farà que canvis de registre a l'hora d'escriure futures obres?

MR: No, per a res. De fet, ja estic treballant en d'altres coses que no tenen res a veure amb aquesta temàtica, ni amb aquest registre. De cop i volta, com va passar amb *Del roig de la memòria* em va vindre de gust muntar una història policíaca i ja està, per la qual cosa tampoc no descarto fer alguna altra cosa d'aquestes característiques. I és amb aquest tipus de novel·la m'ho passo molt bé, és com una mena de trencaclosques, on, per fer creure tot el que passa, totes les peces han d'encaixar perfectament.

ME: Una de les constants de la teva literatura, i ara tornem a *Cròniques d'una mar desapareguda*, i també tal vegada a una obra posterior, *Només il·luminat* per sa ceguesa, és la creació d'una mena de "realisme màgic mediterrani", on la màgia i la fantasia estan impregnades de la nostra mar i d'alguns elements d'aquestes contrades. Quins són els criteris que et guien en el moment d'escollir aquest realisme?

MR: Bàsicament, el fet de fer-les properes a la gent. La gent que ha llegit aquestes dues obres que m'has citat sempre s'acaba referint a les coses conegudes que apareixen allà. A les coses i, en alguns casos, a certs personatges i persones. La manera d'arribar més endins, de captar més l'atenció, és fer que hi hagi

elements fantàstics. Per què no poden existir aquí? Per què un home no pot viure per sempre a dins d'una fàbrica de gel o un altre que fa que tot tipus de metall se li acabi imantant al seu cos? Si en certes literatures passa, per què en la nostra no pot passar? La literatura ha de motivar i allò màgic sempre atrau més.

ME: Quan veurem *Defenseu-nos en la batalla* a les llibreries?

MR: L'edició de l'obra va a càrrec de Cossetània i, segons m'informaren, la pròpia editorial i l'ajuntament d'Ascó, al mes de març de l'any vinent es farà la presentació amb la visió posada al mes d'abril, a Sant Jordi.

ME: Tens alguna novel·la en perspectiva per a ser publicada properament?

MR: Ara no. Com t'he esmentat també, tinc un parell de projectes novel·listics i també un poemari donant-me voltes ara. La cosa més concreta, parlant de publicacions, és aquesta obra.

ME: Com veus el panorama literari a la Ràpita?

MR: Sincerament, crec que és un moment increïble per a les lletres d'aquí, per a les lletres rapitenques. També és veritat que a moltes poblacions de les Terres de l'Ebre han anat apareixent darrerament gent amb moltes ganes i aptituds per fer grans coses. Territorialment, és un fet important, crec que des de les capitals se'n té en compte. El dia del lliurament, a Ascó, tenia al meu costat a l'Andreu Carranza, guanyador darrerament del Josep Pla. Això prova el que fa anys que hem dit, tenim coses a dir dins del panorama de les lletres catalanes. I dintre d'aquest panorama, a les Terres de l'Ebre, els rapitenques, som un referent. Hi ha un ventall de gent, de diverses generacions, que augura molt bones coses a curt termini i en un futur no massa llunyà. Naturalment, els noms d'Emili Rosales, Víctor Canicio, Llàtzer Carles, Josep Igual, Pep Carcellé...